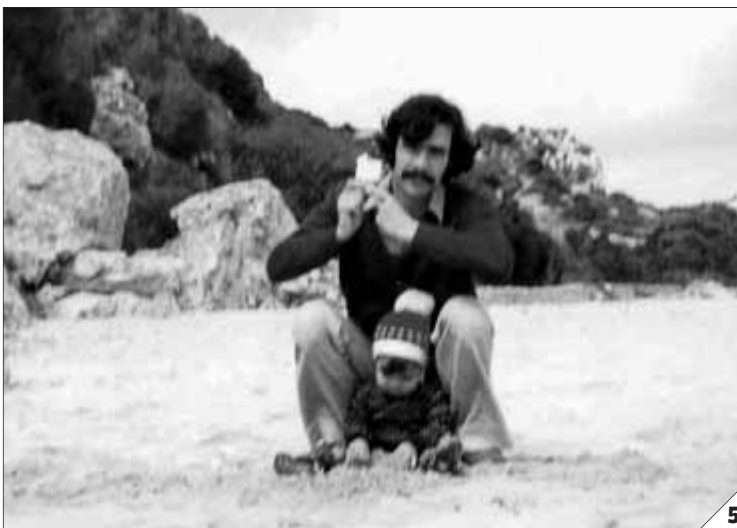

A la Barcelona dels 70

Ferran Aisa

1. El poeta i músic Albert Subirats. 2. Subirats en una imatge una mica anterior. 3. El poeta Pere Marcilla a la distribuïdora Cosa Nostra. 4. El poeta Pau Maragall també era conegut com a 'Pau Malvido'. 5. Pere Marcilla a la platja amb el seu fill. SP

Contracultura

El poeta i professor de la Universitat de Barcelona Genís Cano ha coordinat un nou volum sobre la contracultura de l'època de la Transició a Barcelona. Si l'any 2003 va presentar *Poètica de la contracultura* (Publicacions de la Universitat de Barcelona), ara l'edició es capbussa en la imatge poètica contracultural. Tant un volum com l'altre recullen textos dels autors Pau Maragall, també anomenat *Pau Malvido*, Pere Marcilla i Albert Subirats. Els tres poetes referits tenen en comú que van viure aquella etapa amb una gran intensitat i la van saber plasmar amb dibuixos, fotografies, proses i versos.

Malvido, Marcilla i Subirats són tres poetes que van morir joves, tal vegada per fer real aquella cançó, *My Generation*, dels Who. Cano ha cercat aquesta vegada també l'opinió de companys que van conèixer els poetes marginals o contraculturals en la lluita quotidiana del final del franquisme, en l'esperança llibertària del 77 i en el desencís

posterior. Pere Maragall i Mira, Enric Casasses i David Castillo condueixen el lector cap a l'interior del laberint de cadascun dels poetes.

Genís Cano escriu al pròleg: "L'actual edició dels textos és indissociable del fenomen de les llibretes, dels quaderns i dels blocs que circulaven per les taules dels bars i els cafès, pels llocs de les fumades i les tripades, pels viatges i els exilis, de tota mena".

Aquest segon volum és un petit tresor d'un temps perdut, la joia contracultural d'uns joves que no es conformaren amb la grisa realitat que els envoltava, i a través de la creació imaginativa creaven el seu univers. De Pau Maragall, del que fa pocs mesos Anagrama va publicar el volum *Nosotros los malditos*, s'hi han reproduït textos sobre pintura urbana, fragments d'un dietari del 1978 i diversos dibuixos. El seu germà Pere Maragall el descriu com "esprimatxat i llargarut, alt i *desgarbat*, [...] se m'avancava i m'obria les portes a tota mena de descobertes de l'ado-

Els poetes

Malvido, Marcilla

i Subirats van

viure els 70 amb

molta intensitat

lescència i la joventut: músiques dels anys seixanta, primerenca i tendra consciència política, lectures i pel·lícules".

Pere Marcilla és presentat per Enric Casasses, que parla dels tres nivells d'actuació marcillesca: "La crítica als senyors, la crítica als suposats *nosaltres* i, en fi, la crítica personalitzada, individual, a cadascun de nosaltres, inclosa la seva pròpia i imparabile autocrítica". Pere Marcilla, el llibreter llibertari de la Cosa Nostra, escampa alguns dels seus versos amb el pur estil dels anys 70, però marcats per una aurèola astral: "Han posat/damunt del meu cap/ una corona/ de vidres de paper./ m'han

l·ligat / a l'estadi olímpic/ i m'han llençat/ a l'infern".

David Castillo diu d'Albert Subirats que era capaç de revolucionar l'infern, de fundar un grup de *free jazz* sense saber tocar fins a convertir-se en un grup de referència, i de col·locar el Peruchos com a cloenda del multitudinari míting de la CNT del juliol del 1977. Subirats tenia una activitat frenètica, escrivia sense parar. Omplia llibretes per on saltaven textos pop, poemes *kitsch*, dibuixos, gargots i pensaments dandis. Els seus versos porten títols suggerents: *L.S.D.*, *Nota sobre la flor del cul*, *Zero de conducta*, etc. Al poema *Barna*, del gener del 1976, escriu: "Oh, King-Kong ciutat!/ gratacles de porrepan/ oh tristament recito/ els desconcerts/ del meu cor de llauer./ Quina llauna/ els que diuen/ i els que deixen de dir".

A imatge de la contracultura

Diversos autors
Coordinació Genís Cano

Publicacions de la Universitat de Barcelona, 2006

Parlem-ne

Joan Solà

Antoni Comas

Ara fa 25 anys que va morir Antoni Comas, el primer catedràtic universitari de català després de Fabra. La Diputació de Barcelona havia creat una càtedra de català per a Fabra l'any 1912 perquè el nostre lingüista pogués deixar la feina d'enginyer a Bilbao i dedicar-se a la normativització de la llengua. Aquesta càtedra, amb diversos incidents deguts a la dictadura de Primo de Rivera, va durar fins al dia 20 de gener del 1939, data en què la dictadura de Franco va estroncar-la definitivament. Després d'anys de reivindicació popular, es va crear una nova càtedra de llengua i literatura catalanes a la Universitat de Barcelona, i va guanyar-la per oposició l'esmentat Comas, que reprenia, doncs, les activitats anteriors. La nova càtedra va esdevenir aviat un departament amb molts professors i investigadors i amb personalitats externes invitades a escampar els seus coneixements entre generacions d'alumnes delerosos d'estudiar unes matèries prohibides i perseguides feroçment durant segles, amb la mitja excepció de la clariana esmentada.

L'Ajuntament de Mataró, d'on era fill, va nomenar una Comissió d'Homenatge al nostre personatge i fa uns quants dies a l'esmentat Ajuntament se li va dedicar una solemne i brillant sessió pública. També els mitjans de comunicació locals van col·laborar a fer present un professor al qual tothom ha reconegut uns indiscutibles i fecunds dots d'investigador, i una persona que unànimement ha sigut qualificada d'esperit bo, d'intel·ligent, humil, tolerant, afable i patriota sense tara ni por. Durant els mesos de maig, juny, octubre i novembre hi haurà a Mataró altres actes que permetran a tothom de conèixer més el personatge, l'època i altres circumstàncies de la nostra vida cultural. Em sembla excel·lent que una ciutat aprofiti una ocasió com aquesta per potenciar la coneixença del passat i del present, per crear esperit de comunitat entre els ciutadans. Per això han de servir les efemèrides. I trobaria escaient que es fessin ressò del fet les altres entitats a les quals va pertànyer Antoni Comas.

L'any 1949, en plena època de represió de la cultura catalana, una colla d'estudiants d'uns dinou anys (el nostre home, Joan Ferran Cabestany, Joaquim Molas, Miquel Porter i Albert Manent) publicaven la revista clandestina *Curial*, capdavantera d'altres que ben aviat (1950) la policia franquista reprimia i esborrava de manera brutal. I per això avui la recordem com un fet heroic.

Aquesta colla i moltes altres persones que ben aviat van formar un nombrós estol (són tantes que no puc esmentar-les aquí) van fer possible el gloriós renaiement cultural, polític i científic que hem heretat nosaltres. Comas treballava en el terreny de la literatura i va deixar-nos una bona quantitat d'estudis i crítiques dels segles XVI-XVIII, però coneixia bé tota la nostra poesia i autors com Espriu, Pla, Sagarra, etc. I de tant en tant publicava a la premsa un article ben informat i valent, com ara *Què en farem, de la ginesta*.